

Institute EU

Základní principy EU

Supranacionalita

delegování části výlučných pravomocí na EU

Proporcionalita

v oblastech které nejsou určeny jako výlučné, zasahovat jen v nezbytně nutné míře

Subsidiarita

rozhodování na úrovni státu/regionu

Instituce poradní (jmenované Radou)

- **Výbor regionů**

- vyjadřuje stanoviska regionálních a místních orgánů.

- **Hospodářský a sociální výbor**

- vyjadřuje názory zaměstnanců, zaměstnavatelů a organizované občanské společnosti na hospodářské a sociální aspekty.

Základní instituce EU

- **Evropská rada**

- **Rada EU** (Rada ministrů nebo Rada EU)

- **Evropská komise** (EK, Komise)

- **Evropský parlament** (EP, Parlament)

- **Evropský soudní dvůr** (ESD, Soudní dvůr)

- **Evropská centrální banka**

- **Evropský účetní dvůr**

Jiné specializované orgány

- **Evropská investiční banka** - má přispívat k rozvoji vnitřního trhu Unie. Pomáhá dosahovat cílů EU financováním investičních projektů. EIB je majoritním akcionářem **Evropského investičního fondu**, který pomáhá malým podnikům.
- **Evropský ombudsman** - řeší stížnosti občanů na instituce nebo orgány EU.
- **Evropský inspektor ochrany údajů** - dohlíží, aby instituce a orgány EU respektovaly právo občanů na soukromí při zpracovávání jejich osobních údajů.

Interinstitucionální orgány

- **Úřad pro publikace** - působí jako „vydavatelství“ institucí EU. Vydává a distribuuje všechny úřední tisky Evropské unie v papírové i v elektronické podobě.
- **Evropský úřad pro výběr personálu** připravuje a administruje výběrová řízení pro výběr pracovníků pro všechny orgány EU.
- **Evropská správní škola** zajišťuje zaměstnancům EU vzdělávání v některých konkrétních oblastech.
- **Skupina pro reakci na počítačové hrozby (CERT)** pomáhá s řízením rizik ohrožujících počítačové systémy orgánů EU. Skupina CERT byla založena 1. června 2011.

Decentralizované orgány a agentury

- Regulační orgány a agentury
- Agentury pro jednotlivé oblasti politik
- Agentury společné bezpečnostní a obranné politiky
- Agentury pro spolupráci policejních a soudních orgánů v trestních věcech
- Agentury a orgány EURATOM
- Výkonné agentury
- Orgány finančního dohledu
- Evropský inovační institut

Evropská rada

- **Úloha:** Vymezuje obecný politický směr a priority Evropské unie
- **Členové:** Hlavy států a předsedové vlád členských států, předseda Evropské komise, vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
- **Předseda:** Charles Michel
- **Založena:** 1974 (neformální fórum), 1992 (formální status), 2009 (oficiální orgán EU)
- **Sídlo:** Brusel (Belgie)
- **Internetové stránky:**
<https://www.consilium.europa.eu/cs/>

Evropská rada

- Rozhoduje o celkovém **směřování** EU a politických **prioritách**.
- *Neschvaluje však právní předpisy.*
- Zabývá se **nejsložitějšími a nejcitlivějšími otázkami, které nelze vyřešit** na nižších úrovních mezivládní spolupráce.
- Udává směr společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
- Nominuje a jmenuje kandidáty do významných funkcí v rámci orgánů EU
- Evropskou radu tvoří hlavy států případně předsedové vlád všech zemí EU, předseda Evropské komise a vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
- Rada se obvykle schází čtyřikrát ročně
- Zpravidla rozhoduje na základě konsensu

- Čtvrtletní vrcholná setkání vedoucích představitelů EU, na nichž se stanoví hlavní priority a směřování politiky EU.

Rada Evropské unie (Rada ministrů)

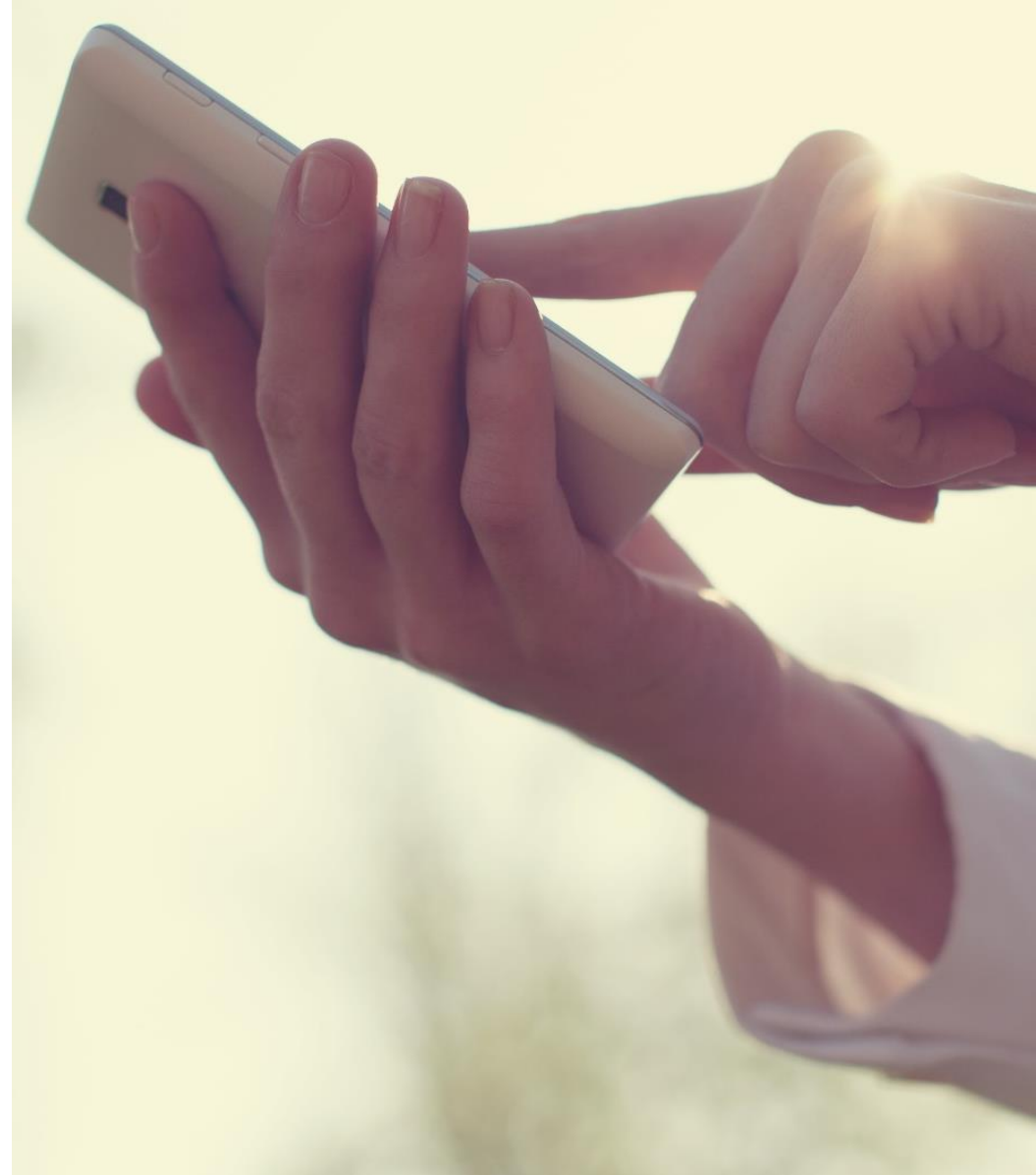
- **Úloha:** Tlumočit názory členských států Evropské unie, schvalovat právní předpisy EU a koordinovat politiky EU
- **Členové:** Ministři vlád všech zemí EU podle oblasti politiky, která je projednávána
- **Předseda:** Předsednictví se vždy na 6 měsíců ujímají na základě rotace jednotlivé země EU
- **Datum zřízení:** 1958 (jako Rada Evropského hospodářského společenství)
- **Sídlo:** Brusel (Belgie)
- **Internetové stránky:** <https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/>
- Rada je společně s Evropským parlamentem **hlavním rozhodovacím orgánem** Unie.
- Na základě návrhů Evropské komise **vyjednává a přijímá zákony EU** společně s Evropským parlamentem.
- **Koordinuje politiky jednotlivých zemí EU.**
- Na základě pokynů Evropské rady **formuje zahraniční a bezpečnostní politiku EU.**
- **Uzavírá dohody mezi EU** a dalšími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi.
- Spolu s Evropským parlamentem **přijímá roční rozpočet EU.**

Rada Evropské unie

- Ke schválení jakéhokoli rozhodnutí je většinou zapotřebí **kvalifikované většiny** :
 - 55 % zemí, které dohromady počtem obyvatel reprezentují alespoň 65 % celkového počtu obyvatel EU.
- K **zablokování rozhodnutí** je zapotřebí nejméně 4 zemí (které představují alespoň 35 % celkového počtu obyvatel EU).
- **Výjimka** – citlivá témata, jako je např. zahraniční politika či daně, vyžadují jednomyslné schválení.
- Procedurální a administrativní otázky vyžadují schválení prostou většinou

Vysvětlení úlohy Evropské rady a Rady EU:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/>

Evropská komise

- **Úloha:** Prosazuje obecné zájmy EU tím, že navrhuje a vymáhá dodržování právních předpisů, provádí politiky a plní rozpočet EU.
- **Členové:** kolegium komisařů, z každé členské země EU jeden
- **Předseda:** Ursula von der Leyen
- **Datum zřízení:** 1958
- **Sídlo:** Brusel (Belgie)
- **Internetová stránka:**
<https://ec.europa.eu>

Evropská komise

- **politicky nezávislý, výkonný orgán EU**

Předkládá návrhy nových právních předpisů k přijetí Evropskému parlamentu a Radě s cílem:

- chránit zájmy EU a jejích občanů v otázkách, jež nelze účinně řešit na vnitrostátní úrovni
- zjišťovat v rámci přípravy předpisů přesné informace v odborných otázkách

Řídí politiky EU a přiděluje finanční prostředky z rozpočtu EU

- Stanoví prioritní výdaje EU
- Vypracovává roční rozpočet, který je schvalován Evropským parlamentem a Radou.
- Dohlíží na to, jak je s finančními prostředky nakládáno

Prosazuje právo EU

- Komise je spolu se Soudním dvorem odpovědná za zajištění řádného uplatňování práva EU ve všech členských státech.

Reprezentuje Evropskou unii v zahraničí

- Vystupuje jménem všech členských států EU v mezinárodních organizacích, zejména v oblasti obchodní politiky a humanitární pomoci.
- Vyjednává pro EU mezinárodní dohody.

Evropský parlament

- **Úloha:** Přímou volený orgán s legislativní, rozpočtovou a dozorní pravomocí
- **Předseda:** David Maria SASSOLI
- **Založen:** V roce 1952 jako Společné shromáždění Evropského společenství uhlí a oceli, v roce 1962 již jako Evropský parlament. První přímé volby v roce 1979.
- **Sídlo:** Štrasburk, Brusel, Lucemburk
- **Internetová stránka,** Virtual reality tour of the European Parliament:
<https://www.europarl.europa.eu/portal/cs>
<https://www.youtube.com/watch?v=r5utr5vaUzc>
- **Navštivte nás:**
<https://www.europarl.europa.eu/visiting/cs>
- Evropský parlament je **zákonodárným orgánem EU.**
- **Členové:** 705 poslanců
- Poslanci Evropského parlamentu jsou **voleni přímo občany EU každých 5 let.**
- **Evropské volby** se konaly ve dnech 23. až 26. května 2019.

Jméno	Národní strana	Skupina v EP	Počet preferenčních hlasů
Radka Maxová	ANO 2011	Renew	11 286 (2,24%)
Ondřej Kovařík	ANO 2011	Renew	6 867 (1,36%)
Ondřej Knotek	ANO 2011	Renew	3 798 (0,75%)
Martina Dlabajová	ANO 2011	Renew	31 401 (6,25%)
Martin Hlaváček	ANO 2011	Renew	5 948 (1,18%)
Dita Charanzová	ANO 2011	Renew	53 924 (10,73%)
Tomáš Zdechovský	KDU-ČSL	EPP	24 823 (14,45%)
Michaela Šojdrová	KDU-ČSL	EPP	22 649 (13,18%)
Kateřina Konečná	KSČM	GUE/NGL	38 650 (23,47%)
Veronika Vrecionová	ODS	ECR	8 460 (2,45%)
Jan Zahradil	ODS	ECR	51 381 (14,89%)
Evžen Tošenovský	ODS	ECR	25 644 (7,43%)
Alexandr Vondra	ODS	ECR	29 536 (8,56%)
Mikuláš Peksa	Piráti	Zelení/ESA	9 594 (2,89%)
Markéta Gregorová	Piráti	Zelení/ESA	14 158 (4,27%)
Marcel Kolaja	Piráti	Zelení/ESA	15 398 (4,65%)
Ivan David	SPD	ID	33 055 (15,25%)
Hynek Blaško	SPD	ID	47 505 (21,92%)
Stanislav Polčák	STAN, TOP 09 s regionálními partnery	EPP	25 352 (9,17%)
Luděk Niedermayer	STAN, TOP 09 s regionálními partnery	EPP	67 430 (24,41%)
Jiří Pospíšil	STAN, TOP 09 s regionálními partnery	EPP	37 231 (13,47%)

Evropský parlament

Legislativní funkce

- Schvaluje právní předpisy EU, jejichž návrhy předkládá Evropská komise
- Rozhoduje v otázkách mezinárodních dohod
- Rozhoduje o rozšiřování EU o přistoupení nových států k EU
- Kontroluje pracovní program Komise a také může uložit, aby Komise vypracovala návrh konkrétního právního předpisu

Rozpočtová funkce

- Sestavuje spolu s Radou rozpočet EU
- Schvaluje dlouhodobý rozpočet EU (tzv. víceletý finanční rámec)

Dozorčí funkce

- Vykonává demokratickou kontrolu všech orgánů EU
- Volí předsedu Komise a schvaluje složení Komise
- Uděluje rozpočtové absolutorium, tzn. schválení způsobu, jakým byly vynaloženy prostředky z rozpočtu EU
- Vyjadřuje se se k **peticím** předkládaným občany a zahajuje **šetření**
- Projednává měnovou politiku s Evropskou centrální bankou
- Interpeluje Komisi a Radu
- Sleduje průběh voleb

Evropský parlament

Počet poslanců za každou zemi je zhruba úměrný počtu jejích obyvatel

- Žádná země nemůže mít méně než 6 nebo více než 96 poslanců
- Celkový počet členů EP nesmí překročit 705.
- Evropští poslanci nezasedají v poslaneckých lavicích podle své státní příslušnosti, ale na **základě příslušnosti k politické frakci.**

Pracovní cyklus Parlamentu má dvě hlavní fáze:

- Příprava legislativy ve výborech
- Schvalování legislativy na plenárních zasedáních

Soudní dvůr

Funkce: zajistit, aby bylo právo EU vykládáno a uplatňováno stejným způsobem ve všech zemích EU
zajistit, aby země a orgány EU dodržovaly právní předpisy Unie

Členové:

- Soudní dvůr: 1 soudce za každý stát EU a 11 generálních advokátů
- Tribunál: 47 soudců V roce 2019 se počet soudců zvýší na 56 (2 soudci z každého členského státu EU).
- **Rok zřízení:** 1952
- **Sídlo:** Lucemburk (Lucembursko)
- **Internetové stránky:** [Soudní dvůr Evropské unie](#)
- Soudní dvůr EU **vynáší rozsudky** ve věcech, které mu byly předloženy. Nejčastější typy případů jsou tyto: výklad práva, vymáhání práva, zrušení právního předpisu EU, zajištění činnosti ze strany orgánů EU, postihy orgánů EU
- Soudní dvůr EU tvoří **2 soudy**:
 - Soudní dvůr (písemná část, ústní část – veřejné slyšení)
 - Tribunál (řízení před Tribunálem)

Evropská centrální banka

- **Úloha:** Spravovat jednotnou měnu, udržovat stabilní ceny a provádět hospodářskou a měnovou politiku EU
- **Předseda:** Christine Lagardeová
- **Členové:** Prezident a viceprezident ECB a guvernéři národních centrálních bank všech zemí EU
- **Datum zřízení:** 1998
- **Sídlo:** Frankfurt nad Mohanem (Německo)
- **Internetové stránky:** <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>

- Stanovuje úrokové sazby, za které **půjčuje komerčním bankám** v eurozóně, a tím reguluje peněžní zásobu a inflaci.
- Spravuje **devizové rezervy** eurozóny a řídí nákup či prodej měn k udržení stability směnných kurzů.
- Stará se o to, aby orgány členských států dohlížely nad **finančními trhy a institucemi**, a zajišťuje hladké fungování platebního styku.
- Zajišťuje bezpečnost a pečuje o dobrý stav evropského bankovního systému.
- Uděluje zemím eurozóny povolení **tisknout eurobankovky**.
- Sleduje **vývoj cen** a vyhodnocuje rizika ohrožující **cenovou stabilitu**.

Evropská centrální banka

- **Prezident ECB** zastupuje banku na evropských i mezinárodních zasedáních na vysoké úrovni. ECB má 3 **rozhodovací orgány**:
 - Radu guvernérů – **hlavní rozhodovací orgán**.
 - Výkonnou radu – zabývá se **běžným chodem** ECB.
 - Generální radu – zastává spíše **poradní a koordinační úlohu**.
ECB spolupracuje s národními centrálními bankami všech zemí EU. Společně tvoří **Evropský systém centrálních bank**.

Evropský účetní dvůr

- **Úloha:** Kontrolovat správný výběr finančních prostředků a jejich využití a napomáhat k lepšímu hospodaření s těmito prostředky na úrovni EU.
- **Předseda:** Klaus-Heiner Lehne
- **Členové:** 1 člen z každé země EU
- **Datum zřízení:** 1977
- **Sídlo:** Lucemburk (Lucembursko)
- **Internetové stránky:** [Evropský účetní dvůr](#)

- Nezávislý na orgánech a institucích EU
- Provádí audit **příjmů a výdajů EU**
- Prověřuje **osoby a organizace, které s prostředky EU hospodaří.**
- Vydává zjištění a doporučení ve formě auditních **zpráv.**
- Nahlašuje podezření ze spáchání **podvodu, korupce nebo jiné nezákonné činnosti** Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF).
- Předkládá **výroční zprávu**
- Vydává **odborná stanoviska**

Struktura orgánů EU

- Orgány EU tvoří **unikátní systém**:
- **globální priority** Unie stanovuje Evropská rada, na jejíž zasedáních jednají hlavy členských států a čelní představitelé Unie
- **občany členských států** zastupují přímo volení poslanci Evropského parlamentu
- **zájmy Evropské unie** jako celku střeží Evropská komise, jejíž komisaři jsou jmenováni jednotlivými členskými státy
- **vlády členských států** hájí své zájmy v Radě Evropské unie